

מראי מקומות- זבחים קי"ד

(ג) **קסבר ולדי קדשים בהוייתן הן קדושים-** ובביאור דבר זה, דבהוייתן הן קדושים, חקר השו"ת **זרע אברהם** (סי' ב', אות ב'), האם הביאור בזה א' דהקדושה חלה ע"י פעולת הלידה, וכמו בכור, דבמע"י אמו חולין הוא, ורק ע"י יציאתו מן הרחם, הרחם מקדשו, כן בולדות קדשים, או ב' בעצם הקדושה ראוי' לחול ע"י היצירה, וכמ"ד דע"י יצירתן הן קדושים, אלא דמ"ד זה ס"ל דכל זמן שאינו נגמר להיות הוי' בפנ"ע בעולם, אינו תופס קדושת אמו, ורק משיצא לאויר העולם נתפס בו קדושת אמו (ואפי' אם יצא בלא תורת לידה יהי' קדוש), או ג' הדין ולדות קדשים מחייב שיהי' לו שם "ולד", אבל כל זמן שאינו ולד אינו יכול להיות קדוש בכלל. וע"ש (אות ג') שכ' להוכיח מסוגיין, דכ' **רש"י** דבהוייתן, דהיינו, בלידתן, הן קדושים, דמשמע דפעולת הלידה היא המתפסת קדושת האם על הולד, אבל בלא לידה לא היתה מתקדש הולד, ולפי זה, יהי' צריך להיות לידה דוקא כדי להיות קודש (ולא ביוצא דופן וכדו').

(ד) **ואי תנא תורין, משום דלא חזי ואידחי, וכו'-** הק' **הקנן אורה**, למה הי' צריך הגמ' לחדש עוד סברא בזה, הרי לכאור' הי' יכול לומר הסברא דלעיל, דאולי מה דס"ל לר"ש דחייב בתורין, משום דלא מאיסי, אבל בבעל מום אפשר דמודה דפטור, כיון דמאיסי. וכ' דלולי דמסתפי הי' אומר דיש לגרוס להיפוך, דגם בזה אמרי' דהי' מודה רבנן לר"ש, דכיון דהי' נראה ונדחה, זהו סברא טפי **למייבן** בשחוטי חוץ, קמ"ל דאף בזה פטרי רבנן, ולפ"ז יהי' כל הצריכותות לפרש למה צריך כל האוקימתות לפי רבנן. אבל כ' דבתוס' מבואר דעכ"פ בצריכותא בתרא ודאי הגירסא הוא דמודה להו ר"ש לרבנן, וצ"ע.

(א) **בשלמא רובע ונרבע, משכחת לי' דאקדשינהו מעיקרא והדר רבעו-** הק' **המנחת אברהם**, מה לי דאקדשינהו מעיקרא, ומעיקרא היו ראויים לפתח אהל מועד, הא עכשיו אין ראויים לפתח אהל מועד, וא"כ לימא דנתמעט משחוטי חוץ כיון דעכשיו אין ראויין לפתח אהל מועד, ולמה יהי' צריך מיעוט אחר. עוד הק' (והביא דכן הק' **החזון איש**), מהו הביאור בהא דאמרי' דולדות קדשים בהוייתן הן קדושים, ופרש"י דנראו אגב אמן לבוא אל פתח אהל מועד, הרי כשהיו במעי אמן, היו חולין גמורין, והדין הוא דנאכל בכל מקום ולכל אדם, כדאי' בתמורה (י"א), וא"כ מה שיין לומר דהיו ראויין אגב אמן, הא היו חולין במעי אמן. והביא מהגרי"ז ליישב די"ל דדרשה זו דראוי לפתח אהל מועד הוא דין בקדושתן ליקרב, דהיינו דממעט מאיסור שחוטי חוץ כל מה שלא חל בו קדושה ליקרב. וא"כ, בזה שפיר אמרי' דבשלמא רובע ונרבע אינם נתמעטין ע"י מיעוט זה, שהרי כבר חלו בהן קדושה ליקרב, וא"כ לא נתמעטו מדין שחוטי חוץ משום מיעוט זה, ורק משום מיעוט דלפני משכן ד'. וזהו גם הביאור בהא דולדות קדשים, דנהי דעכשיו במעי אמן הם חולין, מ"מ חל בהו קדושה ליקרב, באופן דכשהם נולדים יש בהם קדושה ליקרב, ואין צריך לקדשם עוד, וא"כ אין שיין למעטם משום הא דאל פתח אהל מועד, אלא צריך דוקא הא דאל משכן ד', דפסולין להקרבה בפועל.

(ב) **והא א"א אוסר דבר שאינו שלו- כ' השפת אמת** דמשמע דסוגיין אתי כמ"ד דאפי' ע"י מעשה א"א אוסר דבר שאינו שלו, דלמ"ד דעביד בה מעשה שפיר יכול לאסור, לק"מ, די"ל דמיירי דעביד בה מעשה. וע"ש עוד בזה, דהק' **דבתוס' בחולין** (מ"א) משמע דסוגיין אתי אליבא דמ"ד דאדם אוסר ע"י מעשה, ע"ש.

(ט) **לעולם לאחר חצות ובשעת היתר הבמות קאי- פרש"י**, ואשמעין קרא דלגבי חובות אי' לא תעשה, ולא משום מחוסר זמן, דהא חזו בבמה גדולה. וע' בקרן אורה דכ' דמדברי רש"י מבואר דלאו זה קאי על כל קרבנות חובה, ולא רק על קרבן פסח. אבל כ' דמהרמב"ם מבואר דלא נאמר לאו זה אלא לענין קרבן פסח, וע"ש עוד מש"כ בדברי הרמב"ם.

(י) **לא שנו אלא לשמו, אבל שלא לשמו חייב- ע' במקדש דוד** (כ"ז, ז', ד"ה עוד חקר) דהעיר דלכא' שלא לשמו אינו ראוי לפנים, שהרי אסור לשחוט הקרבן שלא לשמה. וכ' להוכיח מכאן, דמה דאמרי' דראוי הוא לפתח אהל מועד, היינו רק דצריך להיות כשר, אפי' אם אינו מותר לעשות כן, כמו שחיטה שלא לשמה, דכשר אבל אסור.

(יא) **אמר ר' חלקיה בר טובי, ל"ש אלא לשמו וכו'- פרש"י** דאשם קאי, דחטאת שהוקרב שלא לשמה פסולה. והעיר הקרן אורה (ד"ה הואיל), הא גם בחטאת שייך דין זה, היכא דהוקרב לשם חולין, דאז כשר אבל לא עלה לבעלים לשם חובה. וכ' דאה"נ, ומה שנקט אשם, היינו משום דרוב אשם הוי כשר, אבל רוב חטאת פסול, ורק בהוקרב לשם חולין כשר.

(יב) **וכי יש לך דבר שאינו כשר לשמו וכשר שלא לשמו- וע' בקרן אורה** דנתקשה בסברת ר' חלקי', הרי בשביל מחשבת שלא לשמה לא נשתנה הזבח, ואשם הוא כדמעיקרא, ולמה יוכשר מחוסר זמן בשלא לשמה יותר מלשמו. ובביאור תירוצו, כ' המנחת אברהם (ח"ג, עמ' רלז) דכוונתו דרק באשם הקרב לחובה, אבל היכא דאינו קרב לחובה, אלא דקרוב בתורת נדבה, וכיון דקרב בתורת נדבה, בהקרבה מחודשת, בזה לא נתחדש בכלל הפסול של מחוסר זמן.

(ה) **וגלגל לגבי שילה מחוסר זמן הוא- הק' הרש"ש**, הא חטאת יחיד, דהיא כשבה או שעירה, אם עברה שנתן פסולה, וא"כ אינן ראויין לאחר זמן, דהא ימי גלגל היו י"ד שנה. וע' בקרן אורה (סוד"ה חובות) שג"כ העיר כן, וכ' דכיון דלא הי' זמן מסויים לכיבוש וחילוק, כל יומא חשיב ראוי לבוא, אולי יבואו אל המנוחה מיד.

(ו) **פנים דגלגל לגבי שילה כחוץ דמי- ע' בשפת אמת**, שכ' לפרש מח' ר"ש ורבנן, דרבנן ס"ל דמה דאסר תורה להקריב חובות בגלגל, אי"ז מדין שחוטי חוץ, אלא לאו בפנ"ע הוא. וכ' דלפי זה י"ל בדעת רבנן דאפי' הנתמעטים משחוטי חוץ, כגון בעלי מומין או שאר פסולין מאהל מועד, שפיר יהי' עובר בלאו אם שחטן בגלגל.

(ז) **טעמי' דר"ש כדתניא וכו'- והגמ' הוכיח** מהא דצריך להיות שהי' קודם חצות, דמחוסר זמן, ואית בי' לא תעשה. והק' השפת אמת, הא אין מחוסר זמן לבו ביום, ואפי' אי ס"ל לר"ש דיש מחוסר זמן לבו ביום, מ"מ מנ"ל למילף מהכא למחוסר זמן גמור, שמא דוקא במחוסר זמן דאותו יום עדיין ראוי הוא, ולכן הוי בלא תעשה, אבל לא במחוסר זמן גמור, וצ"ע.

(ח) **לעולם לאחר חצות ובשעת היתר הבמות קאי- ע' במקור ברוך** (ח"ב, ריש סי' י"ח), שכ' לחקור בהא דאמרי' דעובר לאו אם מקריב ק"פ בבמת יחיד בשעת היתר הבמות, האם אמרי' דאף דעובר על איסור, מ"מ הקרבן פסח כשר, וכמו שמי ששוחט פסחו על החמץ, דאי בתוס' בפסחים בשם התוספתא דהפסח כשר, או דלמא כאן גם הפסח פסול, ולא דמי לשוחט על פסחו דהפסול הוא בדבר צדדית, ולא בגוף הפסח. וע"ש שכ' להוכיח מהגמ' לעיל (יד.) שהוא פסול, וכן הביא מר' מאיר שמחה, ע"ש באריכות.